

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-060-116-25

Druk nr 1225

Warszawa, 6 maja 2025 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

przedstawiam Sejmowi

- wniosek Rady Ministrów o wyrażenie przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej zgody na przedłużenie czasowego ograniczenia prawa do złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na granicy państwowej z Republiką Białorusi.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Z poważaniem

Donald Tusk

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Prezes
Rady Ministrów

Donald Tusk

Warszawa /elektroniczny znacznik czasu/

RM-060-116-25

Pan Szymon HOŁOWNIA
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

W N I O S E K

o wyrażenie przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej zgody na przedłużenie czasowego ograniczenia prawa do złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na granicy państwowej z Republiką Białorusi

W związku ze zbliżającym się upływem okresu obowiązywania czasowego ograniczenia prawa do złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, wprowadzonego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 marca 2025 r. w sprawie czasowego ograniczenia prawa do złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej (Dz. U. poz. 390), i nieustaniem przyczyn wprowadzenia tego ograniczenia, na podstawie art. 33a ust. 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2025 r. poz. 223 i 389), Rada Ministrów wnosi o wyrażenie przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej zgody na przedłużenie z dniem 26 maja 2025 r. okresu jego obowiązywania, na odcinku granicy, na którym zostało ono wprowadzone, tj. na granicy państwowej z Republiką Białorusi, na czas oznaczony, wynoszący 60 dni.

Z poważaniem,

Donald Tusk

Prezes Rady Ministrów

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

UZASADNIENIE

Ograniczenie prawa do złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej zostało wprowadzone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 marca 2025 r. w sprawie czasowego ograniczenia prawa do złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej (Dz. U. poz. 390) na granicy z Republiką Białorusi na okres 60 dni od dnia wejścia rozporządzenia w życie, tj. do dnia 25 maja 2025 r. Zgodnie z art. 33a ust. 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2025 r. poz. 223, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, jeżeli pomimo zbliżającego się upływu okresu obowiązywania czasowego ograniczenia prawa do złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej nie ustały przyczyny wprowadzenia tego ograniczenia, okres jego obowiązywania może zostać przedłużony, na czas oznaczony, nie dłuższy niż 60 dni, po wyrażeniu przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej zgody na to przedłużenie.

W ocenie Rady Ministrów nie ustały przyczyny wprowadzenia ograniczenia prawa do złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, określone w art. 33a ust. 1 ustawy, w związku z czym zasadne jest przedłużenie okresu obowiązywania tego ograniczenia: w dalszym ciągu ma miejsce instrumentalizacja (w rozumieniu art. 2 pkt 6a ustawy¹⁾), podejmowane w ramach instrumentalizacji działania stanowią poważne i rzeczywiste zagrożenie dla bezpieczeństwa państwa lub społeczeństwa, a wprowadzenie ograniczenia jest niezbędne do zapobieżenia temu zagrożeniu. Jednocześnie podejmowane dotąd środki okazały się niewystarczające do wyeliminowania zagrożenia.

Aktualna sytuacja migracyjna na granicy zewnętrznej Rzeczypospolitej Polskiej wskazuje, iż pomimo stałego i kompleksowego wzmocnienia sił i środków oraz zabezpieczenia technicznego w postaci modernizacji zapory na granicy z Republiką Białorusi i zainstalowania dodatkowej linii kamer do obserwacji zewnętrznej strony tej granicy, w dalszym ciągu ma miejsce presja migracyjna o znaczącej skali, co powoduje konieczność podjęcia działań w celu zapewnienia stabilizacji sytuacji wewnętrznej w Polsce, a przez to także w całej Unii Europejskiej.

¹⁾ Zgodnie z art. 2 pkt 6a ustawy instrumentalizacja oznacza prowadzenie przez państwo graniczące z Rzeczypospolitą Polską lub inny podmiot działań zmierzających do umożliwienia przekroczenia przez cudzoziemców wbrew przepisom prawa granicy zewnętrznej w rozumieniu art. 2 pkt 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/399 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie unijnego kodeksu zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeks graniczny Schengen) (Dz. Urz. UE L 77 z 23.03.2016, str. 1, z późn. zm.), w szczególności z użyciem przemocy wobec funkcjonariuszy służb państwowych oraz żołnierzy Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej chroniących tę granicę lub w połączeniu z niszczeniem infrastruktury granicznej, mogących skutkować destabilizacją sytuacji wewnętrznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W okresie od dnia 27 marca do dnia 28 kwietnia 2025 r. zostało odnotowanych 3238 prób nielegalnego przekroczenia granicy polsko-białoruskiej. Na skutek agresywnych zachowań migrantów, aktywnie wspomaganych przez funkcjonariuszy białoruskich, utrzymuje się stan zagrożenia bezpieczeństwa funkcjonariuszy i żołnierzy pełniących służbę na odcinku granicy z Republiką Białorusi. Wciąż dochodzi do niebezpiecznych sytuacji, podczas których agresywni cudzoziemcy atakują w różny sposób polskie patrole – rzucają kamieniami, butelkami, tłącymi się konarami, cegłami oraz kijami z przymocowanymi nożami i gwoździami. Regularnie dochodzi do niszczenia elementów zapory granicznej. Białoruskie służby państwowe aktywnie współuczestniczą (w sposób skryty lub jawny) w atakach na żołnierzy, policjantów i funkcjonariuszy Straży Granicznej, wykonujących zadania w zakresie ochrony granicy państwowej. Odnotowywane są liczne przypadki bezpośrednich ataków ze strony przedstawicieli służb białoruskich poprzez celowanie z broni palnej, rzucanie kamieniami w służby polskie obecne na linii granicy, oślepianie laserami czy też silnym światłem stroboskopowym i uniemożliwianie w ten sposób zapobiegania próbom nielegalnego przekraczania granicy przez migrantów. Działania takie niosą ze sobą bezpośrednie zagrożenie życia i zdrowia funkcjonariuszy i pracowników służb państwowych oraz żołnierzy i pracowników Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej wykonujących zadania służbowe na granicy, a także dla osób postronnych. Dodatkowo białoruscy funkcjonariusze prowadzą stałą obserwację działań polskich służb, niejednokrotnie odwracając ich uwagę od miejsc, w których aktualnie realizowany jest przerzut osób.

Jednocześnie zauważa się, że funkcjonowanie instrumentu prawnego w postaci czasowego ograniczenia prawa do złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na polsko-białoruskim odcinku granicy w widoczny sposób przyczynia się do zapobiegania destabilizacji sytuacji wewnętrznej w Polsce i innych państwach członkowskich Unii Europejskiej, zamierzonej jako skutek wykreowanej przez państwo trzecie graniczącej z Polską sztucznej presji migracyjnej.

Stosowanie przedmiotowego rozwiązania prawnego przynosi więc pożądaný skutek w odniesieniu do presji migracyjnej, zmniejszając liczbę osób wnioskujących o udzielenie ochrony międzynarodowej.

W okresie od dnia 27 marca do dnia 28 kwietnia 2025 r. zaobserwowano zmniejszenie się presji migracyjnej na granicy polsko-białoruskiej, na co wskazuje spadek o ponad 46 % liczby prób nielegalnego przekroczenia granicy, w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego (spadek z 6009 do 3238 prób nielegalnego przekroczenia granicy).

Od dnia wejścia w życie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 marca 2025 r. w sprawie czasowego ograniczenia prawa do złożenia wniosku o udzielenie ochrony

międzynarodowej, wydanego na podstawie przepisów ustawy, wprowadzonych ustawą z dnia 21 lutego 2025 r. o zmianie ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 389), znacząco spadła liczba wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przyjmowanych przez organy Straży Granicznej na odcinku granicy, na którym stosowane jest to ograniczenie.

W ramach obowiązywania nowych przepisów w zakresie ograniczenia prawa do ubiegania się o udzielenie ochrony międzynarodowej, od dnia 27 marca do dnia 28 kwietnia 2025 r.:

- 1) nie przyjęto wniosków od 16 cudzoziemców;
- 2) przyjęto wnioski od 6 cudzoziemców z „grup wrażliwych”.

Dla porównania, w okresie od dnia 27 lutego 2025 r. do dnia 26 marca 2025 r., liczba przyjętych wniosków na odcinku granicy z Republiką Białorusi wyniosła 162, obejmując łącznie 189 osób. Jednocześnie w analogicznym okresie 2024 r. w Podlaskim oraz w Nadbużańskim Oddziale Straży Granicznej złożono łącznie 264 wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej.

Powyższe pozwala wnioskować, że zastosowanie rozwiązania prawnego polegającego na wprowadzeniu czasowego ograniczenia prawa do składania wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej na odcinku granicy polsko-białoruskiej przynosi pożądane skutki – przede wszystkim oddziałuje w sposób prewencyjny, utrudniając wykorzystywanie procedury ochrony międzynarodowej do przekroczenia granicy i legalizacji pobytu w Polsce celem dalszej podróży do państw członkowskich Unii Europejskiej.

Mając na uwadze powyższe, proponuje się przedłużenie okresu jego obowiązywania, na odcinku granicy, na którym zostało ono wprowadzone, tj. na granicy państwowej z Republiką Białorusi, na czas oznaczony, wynoszący 60 dni. Wskazanie na maksymalny dopuszczalny okres ograniczenia prawa do złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej znajduje uzasadnienie w braku przesłanek pozwalających sądzić, że zjawisko instrumentalizacji ustanie wcześniej. Wskazanie całego odcinka granicy z Republiką Białorusi ma uzasadnienie w aktualnym występowaniu instrumentalizacji na całej długości tej granicy.

Ponieważ nie ustała przyczyna wprowadzenia przedmiotowego ograniczenia, a presja migracyjna nadal jest znaczna, wystąpienie Rady Ministrów o udzielenie przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej zgody na przedłużenie czasowego ograniczenia prawa do złożenia wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej na odcinku, na którym jest ono obecnie stosowane, należy uznać za uzasadnione.